

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И НАУКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СРПСКО ХЕМИЈСКО ДРУШТВО

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ХЕМИЈЕ
(Варварин, 13. мај 2012. године)

ПРАКТИЧНА ВЕЖБА ЗА VII РАЗРЕД

Шифра ученика

Време израде вежбе је 60 минута. Желимо ти успех у раду!

Пред тобом је пластична бочица у којој се налази супстанца X. Твој задатак је да, коришћењем хемикалија и прибора који се налази на радном месту и у лабораторији, испиташ нека својства ове супстанце. Пре почетка рада, пажљиво прочитај текст вежбе.

(а) Опиши супстанцу X. _____

_____
_____.

(б) Испитај растворљивост супстанце X у води. Упиши у табелу тип смеше која при томе настаје.

Супстанца:	X + вода
Тип смеше:	

Остатак супстанце X у бочици пажљиво раствори додавањем 30 cm^3 воде (то је раствор Y).

(в) Опиши своја запажања о свим променама које уочаваш након закишељавања и пажљивог загревања раствора Y.

_____
_____
_____.

(г) Опиши своја запажања о свим променама које уочаваш након додавања $1-2 \text{ cm}^3$ реагенса А у раствор Y.

_____
_____
_____.

(д) Опиши своја запажања о свим променама које уочаваш након додавања мале запремине реагенса Б у раствор У.

(ђ) Опиши своја запажања о свим променама које уочаваш након додавања мале запремине реагенса В у раствор У.

(е) Попуни табелу:

Оглед:	Тип промене:
(г)	
(ђ)	

Попуњава Комисија:

(а) Број бодова: ____ (од укупно 4)
Оглед (б) Број бодова: ____ (од укупно 2)
Оглед (в) Број бодова: ____ (од укупно 4)
Оглед (г) Број бодова: ____ (од укупно 4)
Оглед (д) Број бодова: ____ (од укупно 4)
Оглед (ђ) Број бодова: ____ (од укупно 4)
(е) Број бодова: ____ (од укупно 2)
Техника рада: Број бодова: ____ (од укупно 6)
Укупно бодова: ____ (од укупно 30)

Потписи два члана Републичке комисије:

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И НАУКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

СРПСКО ХЕМИЈСКО ДРУШТВО

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ХЕМИЈЕ

(Варварин, 13. мај 2012. године)

РЕШЕЊЕ ПРАКТИЧНЕ ВЕЖБА ЗА VII РАЗРЕД

		Бодови:
(а)	Чврста (фино спрашена) супстанца, бледо жуте боје.	$2 + 2 = 4$
(б)	Хетерогена смеша.	$1 \times 2 = 2$
(в)	Током загревања, долази до настајања талога (стварања коагулата) беле боје, сирастог изгледа.	$1 + 2 + 1 = 4$
(г)	Готово тренутно, долази до промене боје раствора (из жуте) у љубичасту.	$1 + 2 + 1 = 4$
(д)	Одмах по додатку реагенса у капима, образује се (пахуљичасти) талог, беле боје.	$1 + 2 + 1 = 4$
(ђ)	Брзо долази до промене боје раствора (из жуте) у плаву, уз образовање талога.	$1 + 2 + 1 = 4$
(е)	Хемијска; хемијска.	$2 \times 1 = 2$
Техника рада (видети упутство за Комисију)		$6 \times 1 = 6$
		Укупно 30 бодова

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И НАУКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СРПСКО ХЕМИЈСКО ДРУШТВО
РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ХЕМИЈЕ
(Варварин, 13. мај 2012. године)
ПРАКТИЧНА ВЕЖБА ЗА VII РАЗРЕД – УПУТСТВО ЗА КОМИСИЈУ

I. Радно место

На сваком радном месту се налази:

- (а) пластична провидна бочица, са 1 грам комерцијално доступног препарата беланца у праху (супстанца X)
- (б) три обележене (А-В) пластичне бочице:
  - А ← Биуретски реагенс
  - Б ← 1 mM раствор олово(II)-нитрата
  - В ← Брадфордска реагенс
- (в) сталак за епрувете и епрувете (8 комада)
- (г) пластичне "пастерице" (3 комада) и мензура од 10 cm³
- (д) шприц боца са дестилованом водом
- (ђ) пластична кашичица и стаклени штапић
- (е) стаклена чаша од 250 cm³ (за водено купатило)
- (ж) дрвена штипаљка за епрувету
- (з) грејно тело (решо) и продужни гајтан
- (и) папирни убрус и трулекс крпа
- (ј) пластична чаша (1 комад)
- (к) четкица за прање посуђа и рукавице
- (л) парче лимуна
- (љ) маркер

II. Праћење и оцењивање технике рада

За сваку од правилно и/или безбедно изведених радњи ученик добија по 1 бод:

- (а) одговарајуће запремине раствора/реагенаса
- (б) одмеравање супстанце и мешање раствора без просипања
- (в) рад са воденим купатилом
- (г) добра лабораторијска пракса (мантил, везана коса, рукавице итд.)
- (д) опрано и дестилованом водом испрано искоришћено лабораторијско посуђе
- (ђ) уредно радно место по завршетку рада